

Déli Napló

BÁNSÁGI
MAGYAR NAPILAP

SZERDA, 1931. JULIUS 8.
TIMISOARA-TEMESVÁR, VII. ÉVF. 149. SZ.

FŐSZERKESZTŐ:
VUCHETICH ENDRE

Haragudni

em kélt mindjárt a esendően szemlélő újságíróra, ha szemlélődése eredményeként sokszor előrelát és meg is ír olyan dolgokat, amelyek a világ talán nem észrevesznek bele egyik vagy másik hatalmon levő párt politikai terveibe, de végeredményben az eseményeket érlelő idő az újságírót igazolja. Csaknem két esztendő pergett az örökkévalóság rokkáján, amióta ugyanezen a helyen reámutattunk arra, hogy az erdélyi és regáti mentás még akkor is örökös harcban áll egymással, amikor közös politikai program megvalósítására szövetkeztek. Ugyan rossz néven vették akkor, hogy szöszérint a következőket írtuk: "röbbsant az az ellentét, mely a kormányt alkotó nemzeti és parasztpárt között kezdettől fogva megvolt, de eddig a fegyverbarátság pontozatai alatt elopangott. Nem egyszerű személyi entétekről van szó. A mélyebben élő ötek azokban a világszemléleti politikai különbözőségekből kerekednek, melyek az ökirályságbeli államférfiak mentalitását az erdélyi öndolkozástól elválasztják. A regáti Erdély közötti egyensúly fenntartására irányuló féltékenység szomorú következménye, hogy a két vetélkedő között a harmadik nevetőnek fogott gyümölcsként ölebe hullani a hatalom. Hogy ez a nevető harmadik liberális párt lesz-e, vagy pedig a regáti pártok koncepciója, ma (két év előtti írtuk) nem lehet tudni. Nekünk kisebbeknek a bekövetkező helyzet főnösen fájdalmas. Nem mintha ténben különös megértést tapasztalunk volna szerelmünkkel és kíváncsakkal szemben, hanem mert a min-kormány bukásával hosszú re eltemethetjük a haladottabb, ödöttöt erdélyi gondolatot is... ök voltak megállapításaink két év t, amelyek egymelyike most ugy agzik, mint valóra vált prófecia. A kormány bukása bekövetkezett, a regáti pártok (akármennyire pártontúnek is nevezi magát a kormány) öccentrációja bekövetkezett és a kető az erdélyi gondolat feltámasával szemben ma erősebb, mint aha. Pedig akkoriban, mikor ezertuk, kellemtelen visszhangot kelte a kormánynál, a léte elleni támanak is minősítették éppen úgy, at most a hatalmon levők, ha meg rjük mondani, hogy az erőszak a hozza meg az egyensúlyt, ha ezt elő kell készíteni a lelkek esülésének. Ebben az irányban penem történik semmi. Sőt. Ezt a t megállapította Vaida Sándor egy kolozsvári beszédében és meg ítik mindazok az erdélyi nyilat-

kozatok is, melyek ebben az ügyben elhangzanak. Ezernyi csalódáson keresztül kellett reájönniök, hogy az olaj nem keveredik vízzel. Ez a fizikai törvény bizony törvény marad, ha minden politikai körmönfonság még úgy igyekszik is meghazudtolni. Le kellett öket szögezniük régi irá-

sunk és a friss események egymás-mellé állításával nem azért, hogy az újságíró tisztázását demonstráljuk a politikai viharok és hullámverések közepette is, vagy hogy a jövendőmondás kötesértéki díszöségét vindikáljuk a magunk részére, hanem ki-hangsúlyozására annak, hogy nem

kell mindjárt haragudni az újság-íróra, ha meg meri írni objektív véle-ményét, mert az idő és események a haraggal szemben öt igazolhatják. És meg akartuk áll apítani, hogy minden multbéli vissz avonás mellett ma erő-sebben él az erdélyi gondolat, mint valaha.

Önálló erdélyi blokk

alakítása célja a nemzeti parasztpárt erdélyi vezetőinek, mert függetleníteni akarják magukat a regáti tulsulytól

Kongresszus ősszel Gyulafehérvárott

A nemzeti parasztpárt erdélyrészi százszas bizottságának ülése erős visszhangot talált a bukaresti politikai körökben és sajtóban. Az általános vélemény, hogy a nemzeti parasztpárt életében nagy változások várhatók. A kormányhoz közel álló lapok, főleg a liberális sajtó szerint az, ami Kolozsvárott történt, forradalomszerű megnyilvánulás. Vaida Sándor beszéde nyílt fenyegetést tartalmazott az alkotmányos tényező ellen. Ami Maniu Gyula visszavonulását illeti, végérvényesen le kell szögezniük — írják —, hogy az nem más, mint megfutás a felelősség elől.

tisztségre, viszont a caranisták Vaidát semmiképpen sem fogadják el. Az erdélyrészi nemzeti parasztpárt ősszel Gyulafehérvárra elnökválasztó kongresszust hív egybe. A kongresszus időpontját még nem állapították meg és az a politikai eseményektől függ. A helyzetet élénken megvilágítja Vlad Aurél dr. az erdélyi románság egyik vezéralakjának és Maniu Gyula bizalmas barátjának a következő nyilatkozata: — Ami pártunk elhelyezkedését illeti, nekem az a nézetem, hogy a nemzeti parasztpártnak jobboldali politikát kell folytatni. Ettől függetlenül is azonban ma Erdélyben az a nézet uralkodik, hogy függetleníteni kell magunkat a caranista tulsuly alól. Erre az egyetlen eszköz az, ha önálló erdélyi blokkba tömörülünk.

A nemzeti parasztpárt erdélyi része a caranistáknak az elmúlt kormányzás alatt amugy is tulsokt nézett el. Elég ha Junian volt igazságügyminiszter eljárására utalok, aki egyáltalában nem törődött az erdélyi érdekekkel. Ami Maniu Gyula visszavonulását illeti, mi a magunk részéről már határozotunk. Vaida Sándort választjuk pártelnökké. Tudják már most meg a caranisták, hogy ettől az elhatározásunktól nem térünk el. Vlad Aurélnak ez a nyilatkozata is siettetti a szakadást. Valószínű azonban, hogy a caranisták jobboldali frakciója továbbra is megmarad a nemzeti parasztpártban, míg a baloldaliak kiválnak. A politikai elhelyezkedéseknek és politikai fuzióknak ősszel ismét tág terük lesz. Közvetlenül a kolozsvári értekezlettel áll összefüggésben a liberális párt parlamenti csoportjának ma tartandó tanácskozása. Az értekezleten Vaida Sándor rokonszenvenesen nyilatkozott Ducáról és a liberális pártról és ugylátszik ezek a kijelentések készítették a liberális pártot arra, hogy hivatalosan foglalkozzék a Maniu Gyula lemondása után keletkezett helyzettel.

Megszavazták a köz-igazgatási törvényt

A kamara tegnapi ülésén Mirescu szocialista felvilágosítást kér a tisztviselői fizetések leszállítására vonatkozó hírekről. Argetoianu: Ez nem igaz! Mirescu: Több lapban olvastam! Argetoianu: Maga szemtelen! Egy lapban olvashatta. Erre nagy vihar tör ki. A szocialisták verik a padokat és úgy kiáltják: — Rendre! Rendre! A zaj csillapultával a kamara 195 szavazattal 5 ellenében megszavazza a közgazgatási törvény módosítására vonatkozó javaslatot. Napirenden a költségvetési javaslat szerepelt. Jósika János báró magyarpárti kifejti, hogy a javaslat ellen nincs kifogása, ellenben tiltakozik az egyházaknak juttatott

segélyeknek csökkentése ellen. Felkéri a keresztény pártokat, hogy tiltakozásában támogassák. Popovici Mihály volt pénzügyminiszter megállapítja, hogy amikor a költségvetést elkészítette, számolt a csökkentés eshetőségével. Szerinte erre nem szükséges külön törvény, mert erre módot nyújt az államszámveteli törvény és a kormány megfelelő tőkét kaphat a Nemzeti Banktól a csökkentés keresztülvitelére. Argetoianu: Ez a forgó tőke nem létezik, ezt az előző kormány más célokra felhasználta. Popovici ezeket a vádakot visszautasítja. A közgazgatási törvény megszavazásával keresztülvizik a tanácsok feloszlatását.

A mostani körülmények között nem látszik lehetetlennek, hogy Maniu Gyula visszavonulása után esetleg közeledés történjék az erdélyiek felé a liberális párt részéről és ennek a közeledésnek egy hatalmas kormányzópárt megalakulása lenne az eredménye. A nyári tanácskozások érlelik meg természetesen a helyzetet és ősszel elől, vajjon önálló erdélyi blokk lesz-e, vagy pedig liberális és erdélyrészi nemzetipárti együttműködés. Ez utóbbi egészen valószínűtlen, mert az erdélyiek a parasztpárttal történt fuzió után tudni sem akarnak regáti menyasszonnyal való politikai házasságról.

Magyarok ünnepe

Ujmosnicán, ahol megülték a fogyasztási szövetkezet husz éves jubileumát, a Magyar Pártnak közgyűlése volt, műkedvelők előadást és mulatságot rendeztek

Egyedül az egységben van a magyar erő

A juliusi napsütéses vasárnap délelőttjén a falu csendjét zúgó harangok szava riasztja meg. Es a házakból megindul az ünnepelő ruhás emberek raja Ujmosnica magyar telepes község templomába. Az ujmosnicai fogyasztási szövetkezet husz éves jubileumát ünnepli a falu és erre az ünnepre számos vendég is érkezett. A jubileum napján elsősorban Istennek adnak hálát és áhitattal hallgatja a közönség a templomban Kiss Imre református lelkész szavait, aki imája után prédikációjának alapjául a biblia eme szavait veszi „És együtt válának a tanítványok”. Ez volt az első szövetkezet a kereszténység történetében.

Jubileumi közgyűlés

Istentisztelet után — mely egy ujszülött magyar fiúcska megkezesztésével végződött — D. Nagy Ferenc, a jubiláló fogyasztási szövetkezet elnöke nyitotta meg emelkedett szavakkal a diszközgyűlést. Pálffy György igazgató a Hangya-szövetkezetek nevében köszöntötte a jubiláló szövetkezetet, Kiss Imre lelkész ismertette a szövetkezet történetét. Piti Péter szövetkezeti központi raktárfőnök a szövetkezetek fontosságát emelte ki. Vadász László ellenőr elmondta az alakulás körülményeit, Kulesár Bálint szövetkezeti ügyvezető-könyvelő köszönetet mondott a támogatásért a Hangyaszövetkezetek szövettségének, valamint Chirilovici Pál nyugalmazott főszoigabírnak, akik mindenkor a legteljesebb jóakarattal tanusították a szövetkezetek iránt. Muszták Imre tanító, az ujmosnicai hitelszövetkezet vezetője beszélt a szövetkezetek gazdasági jelentőségéről, majd Pál György dr. főtitkár a Magyar Párt és a Bánsági Magyar Gazdasági Egyesület üdvözlését tolmácsolta. Kubán Endre kijelentette, hogy a magyar sajtó munkásai éppen úgy a magyar nép érdekében szántják az újságpapír barázdáit, mint a gazda a földet. Kelemen János az ujmosnicai gazdák nevében üdvözölte a jubiláló szövetkezetet. D. Nagy Ferenc elnök meleg hangú köszönetet mondott az üdvözlésekért, majd berekesztette a diszközgyűlést.

A diszebed

A gazdaköz udvarában felállított fűgás sátor alatt megkezdődött azután a közös ebéd, amelyen négyszázan vettek részt. Az izletesen és magyaros bőséggel elkészített

étkeket ujmosnicai magyar leányok és menyecskék szolgálták föl. Az első felköszöntőt D. Nagy Ferenc elnök mondotta, aki a királyra ültette poharát. Kubán Endre szerkesztő az ujmosnicai magyar nőket köszöntötte fel. Chirilovici Pál nyugalmazott főszoigabíró az ujmosnicai magyarság jeles tulajdonságairól beszélt. Pámer Ferenc Besseney-telepi magyarpárti titkár lelkes beszédedmondott a magyar kötelességekről. Kiss Gábor és mások felszólalása után a barátságos hangulatban lefolyt ebéd véget ért.

Uj elnökség a Magyar Párt élén

Pál György dr. beszéde után hosszabb vita fejlődött ki, amelyben Kiss Imre, Szócs Sándor, Szabó László, Kórácz Sándor, Tóth István és mások vettek részt, majd a tisztújítás következett. Elnök Kelemen János, alelnök Kelemen István, titkár Kiss Imre, pénztáros Dobsa Sámuel, jegyző Kórácz Sándor, ellenőrök Szabó László és Siket István. A szomszédságok élén az eddigi előjárók maradtak. A Vöröscsárda kerületében a szomszédsági előjáró Illyés András lett. Ambrózy Andor báró üdvözölte az új vezetőséget, mire Kelemen János, az ujmosnicai tagozat új elnöke vette át az elnöklést. Rövid önértékes beköszöntőt mondott, azután a Magyar Párt Besseney-tagozata részéről Kószó István elnök üdvözölte az új elnökséget. Ezzel a közgyűlés véget ért.

Az ujmosnicai műkedvelők, a

Délután három órakor tartotta meg a gazdaköz termében a Magyar Párt ujmosnicai tagozata tisztújító közgyűlését, amelyre Ambrózy Andor báró, a bánsági tagozat elnöke, Aczél Oszkár dr. elnöki tanácsstag kíséretében is eljött. A közgyűlésen — tekintettel arra, hogy Arató Mátyás elnök lemondott — Ambrózy Andor báró elnököt, akiknek megnyitó szavai után Pál György dr. felhívta a magyarságot, hogy ragaszkodjék törhetetlenül a Magyar Párthoz és ne hagyja magát álpróféták által félrevezettetni.

melyeknek lelkes vezetője és fáradhatatlan betanítója Muszták Imréné, azután az udvari sátorban fölállított színpadon műsoros előadást rendeztek. Előadták Kubán Endrének Aratóünnep című egyfelvonásos népjátékát, több szavallatot és kuplét mutattak be, ezenkívül színrehozták a Mihály bá a doktornál, Pitypang, Hamis az asszony, Ketten egy fa alatt, Bajos Jeremiás és a Régen és most című egyfelvonásosokat. Kulesár Ilonka, Garai Ilona, Kalamár Manó, Szűcs Irma, Nagy Pista, Papp Sándor, Kiss Zsigmond, Kiss Juliska, Vargáné, Szűcs Pista, Dobsa Sámuel, Katona László, Oláh Irén, Szilágyi Rózi és Bujdosó Karesi játszották a főbb szerepeket a közönség által nagy fetszése mellett. Az ujmosnicai szép magyar napot este táncmulatság fejezte be, amely a legjobb hangulatban hajnalig tartott.

Lángok martaléka lett és teljesen leégett a modern berendezésű konstancai villamostelep

Konstancában, a világhírű Fekete-tengeri fürdőhelyen és Románia legnagyobb kereskedelmi kikötőjében hatalmas tűz pusztított, amely nagy pánikot keltett. Kigyulladt a városi villamostelep és rövid idő alatt a gépház, a vezetékek, az áramszolgáltató gépek lángokban állottak. A tűz vasárnap délután négy órakor támadt, amikor is a gépházból hatalmas lángoszlopok törtek elő és néhány percen belül az egész épület lángokban állott. Az áramszolgáltatás Konstancában és a vele szomszédos fürdőhelyeken megszűnt.

A konstancai villanytelep a város egyik legszebb részében fekszik. A tűz kitörése után megjelent a tűzoltóság, a katonaság és a kikö-

tőkben horgonyozó hajók matrózai a mentési munkálatokban szintén segédkeztek. Már az első félórán látták, hogy a villanytelepet nem lehet megmenteni és éppen ezért főleg arra szorították, hogy a tüzet lokalizálják. Letzer Ferenc nevű mechanikus haláltmegvető bátorsággal a legnagyobb lángok közepette berohant az égő gépházba, kiengedte a felhalmozott süritett levegőt és ennek következtében — bár a robbanás megtörtént — az nem volt olyan erős és csupán a villanytelep környékére szorított. A tüzoltóság és katonaság órákon át dolgozott és végre hétfőn a hajnali órákban a veszedelem elmúlt. Több tüzoltó és katona megsérült az oltási munkálatok alkal-

mával. Hozzávetőleges becslés szerint a kár meghaladja az ötven millió leit. Ennél sokkal nagyobb károkozás érte Konstancát, amely most a fürdőidényben sokat veszít azáltal, hogy nincsen villamosvilágítás. Az egész környék sötétségbe borult és gázzal, valamint acetilénnel igekezknek világítani. Több nyalatőhely a világítás hiánya miatt bezárt. A tüzrendészeti bizottság tegnap egész nap vizsgálatot tartott és ügyézi utasításra őriztetette a villanytelepnek Stancában Virgil nevű főmérnök-igazgatója. A vizsgálat megállapította, hogy a vétkes gondatlanság történt és okozta a tüzet. Őrizetbe vették a villanytelep másik vezetőjét is, egy francia szakértő mérnököt, valamint a tüz kitörése napján szolgálatban állott műszaki személyzetet. A konstancai villanytelep teljesen új volt és a legmodernebb gépekkel volt felszerelve. Tíz évvel ezelő ugyanis teljesen hasonló körülmények között pusztult el a telep akkor felépítették, majd külföldről hozott gépekkel rendezték be. A tüz ügyész utasítására lepecsételték a villanytelep irodáit és lefoglalták a könyveit is, amelyek külön épületben voltak.

Aljas közeledése

meg akart rontani egy fiatal leánykát

Pomana Miklós, belotinci tanító aljas üzelmeiről rántották le a leánykát. A tanító az iskolaév vége előtt utasította az egyik tizenkét éves leánykát, hogy várja meg az iskolaudvarán, mert mondanivalója van számára. A leány azonban az osztályban maradt, mire a tanító kiüresítette a tantermet, a gyerekeket az udvarra küldte és csupán a kisleányt tartotta ott. Amikor a leánnyal egyedül maradt a teremben, ostromolni kezdte, szerelmi ajánlatokat tett neki, majd ölelkapta és megcsókolta. A leány sikoltozott, a többi tanuló erre a tanterembe sietett és a leányka kiszabadította magát a tanító öleléséből. Pomana tanító látva, hogy üzelmeit leplezték, mentegetőzni kezdett és kijelentette, hogy a leányt csak azért tartotta vissza, mert rosszul viselkedett és példás büntetésben részesítette. A leányka közben kiszaladt az iskolából, az uton sirva mondogatta el a történeteket. A nescu János községi bírónak és Bata nescu József községi pénztárosnak. A történetekről jegyzőkönyvet vettek fel, azt a lippai főszoigabírosághoz juttatták el, ezenkívül a leány apja a temesvári tanfelügyelőséghez feljelentést is tett és ezt még negyven községbeli lakos aláírta. Érdekes, hogy azóta hetek múltak el és még a mai napig sem történt semmi intézkedés a magáról megfélemedezett tanító ellen.

Fogyassza olasz fagyalt-különlegességeinket!

Uj fiókunk: Józsefváros, Hunyadi-ut 18. sz. a. (KÜTTL-TÉR SAROK) MEGNYILT!

Árusítóhelyek:

Józsefváros, Kossuth Lajos u. 14. (Józsefvárosi plébánia épület).

Erzsébetváros, Telekház-tér. 1. Gyárvaros, Andrassy-ut 16. továbbá: Terminus kávéház és étterem. Banatulsportpálya.

Adagok: 3, 5, 8 és 15 lei. Frissítő italok 5 lei.

Cseresnyés Jenő

Cseresnyés Jenő nyugalmazott miniszteri osztálytanácsos, a temesvári folyammérnöki hivatal volt főnöke, hetvenkilenc éves korában meghalt. A budapesti műegyetemen szerzett mérnöki oklevelével egészen fiatal korában, már 1878-ban került Temesvárra és a hivatali pályafutáson egyre magasabbban haladva mint a temesvári folyammérnökség vezetője ment 1914-ben nyugalomba. Társadalmi téren is élénk tevékenységet fejtett ki, egyik megalapítója és hosszú éveken keresztül igazgatója volt a Délvidéki Kaszinónak, vezető egyénisége volt a temesvári református egyháznak, több egyházi alapítványt tett és a református betegápoló nővérek temesvári letelepedése az ő nevéhez fűződik. Résztvett egész sereg kulturális és jótékony célú egyesület vezetésében és áldozatkészsége, jószive és szives előzékeny modora közismert volt. Halálát özvegye, született Lasso Erzsébet és öccse Cseresnyés Sándor budapesti törvényszéki bíró, valamint nagy rokonság gyászolja. Temetése ismerőseinek, barátainak és a temesvári magyarságnak mélyeséges részvétele mellett tegnap délután öt óraker ment végbe a józsefvárosi temető halottas házából.

A 18 milliárdos lőszerpanama a hadbíróság előtt

A bukaresti hadbíróság nagy érdeklődés mellett folytatta a tizennyolc milliárdos lőszerpanama ügyében a főtárgyalást. Az ügy előzményei szerint a hadügyminiszterium a háború befejezése után az elavult és használhatatlan, vagy veszélyessé vált lőszer és robbanóanyag átvételére a Fero Chimica nevű részvénytársasággal megállapodást létesített. A társaság vállalkozott a használhatatlan lőszer átvételére és értékének kifizetésére. Nemrégiben vizsgálatot vezettek be és a katonai ügyészség vádjára szerint nemcsak használhatatlan, hanem jó lőszer is adtak át. Olesón bizonyos jutalmak ellenében a megbízott személyek és ennek következtében a hadügyi kincstár tizennyolc milliárd lei kárt szenvedett. Többször elhalasztották már a tárgyalást és azt tegnap ismét folytatta a hadbíróság. A vádlottak padján egy tábornok, több törzstiszt és mérnök ül. A tegnapi tárgyalás során a védők szólaltak fel és több bejelentést tettek, majd a hadbíróság megkezdte a tanúk kihallgatását. Elsőnek Mardarescu tábornok, hadseregfelügyelő, volt hadügyminisztert hallgatták ki. Mardarescu részletesen ismertette a háború után megmaradt, nagybárá veszélyes lőszer elhelyezésének kérdését. A tábornok kihallgatásával a tegnapi tárgyalás befejezést nyert és azt ma folytatják.

A feketeszesz forrása

Temesvárott csörgödezett és a pénzügyi vezérfelügyelő a közeljövőre szenzációs leleplezéseket ígér

A temesvári feketeszesz panamában érdekes fordulat várható. Ismeretes, hogy V a r o d i n ezredes, szeszvezérfelügyelő, aki a temesvári feketeszeszüzelmekben a vizsgálatot vezette, feljelentést tett a pénzügyi miniszteriumnál T a r a n u Viktor kerületi pénzügyi vezérfelügyelő ellen. A miniszterium tisztázta Taranút és most ő nyert megbízást a további vizsgálat folytatására. Taranu tegnap Temesvárott tartózkodott és az ügyről a következő nyilatkozatot tette:

— Döntő bizonyítékok vannak a kezembem. Az üzelmek központja Te-

mesvár volt. Arról még nem adhatok felvilágosítást, hogy miképpen lepleztem le az igazi forrást, amely az adózatlan szesz Temesvárról Aradra és onnan Nagyváradra szállította. Az adózatlan szesz látszatra nem volt adózatlan, mert el volt látva szeszbárcákkal. Hogy ez hogy történt, arról sem adhatok még felvilágosítást. Annyit azonban mondhatok, hogy a feketeszesz üzelmekből kifolyólag rövidesen érdekes és nemvárt meglepetések lesznek.

Taranu ismét Aradra utazott, azonban rövidesen ismét Temesvárott folytatja a nyomozást.

Száz magyar ifju

jelent meg a bánsági magyar ifjusági szervezet előértekezletén

Mozgalom indult meg — miként jelentettük — annak érdekében, hogy a Magyar Párt bánsági tagozatának kebelén belül mint önálló tagozat megalakuljon az ifjusági szervezet. Az ifjusági szervezet célja, hogy a magyarság kulturális ügyeinek vezetését kezébe vegye. Az ifjuság rugalmassága, temperamentuma teszi hivatottá a magyar fiatalságot arra, hogy a kulturális megmozdulások előterében szerepeljen. Vasárnap délelőtt a Magyar Párt ifjusági szervezete ügyében a Magyar Házban értekezlet volt, amelyen a Bánsági Magyar Közművelődési Egyesület két vezetője: R u d a s Jenő tanár és S k u t e c z k y Miksa dr. ügyvéd is résztvettek, a Magyar Párt részéről pedig D a d á n y i György titkár volt jelen. Az értekezleten körülbelül száz magyar ifju jelent meg.

Dadányi ismertette az ifjusági szervezet célját és működési tervét.

amelyet a Déli Hírlap már részletesen közölt. Rudas Jenő és Skutecky Miksa dr. rámutattak a születendő alakulat fontosságára. A megjelent ifjak közül számosan szólaltak föl és örömmel jelentették ki az ifjusági szervezethez való csatlakozásukat. Azután elhatározták, hogy az előkészítő munkálatokat tovább folytatják és körülbelül hat hét múlva tartják meg az alakuló közgyűlést. A szervezési munkálatok vezetésére propaganda szakosztályt alakítottak, amely saját kebeléből tizenkét tagu választmányt alakított. A választmány elnöke ifj. Kubán Endre, tagjai Hessz Rezső, Vanatovics László, Molnár Endre, Zahner László, Balogh Lajos, Földváry Lajos, Székely János, Buday József, Lászlóffy Aladár, Tapaviesky Tivadar és Igner István. A propaganda választmány első ülését már vasárnap este tartotta meg.

Temesvár ajándéka

Ileana hercegnőnek julius végén tartandó esküvője alkalmából

Ileana hercegnő julius huszonhatodikán tartja házasságát H a b s b u r g Antal főherceggel. Ebből az alkalmából Peter Julian dr. kormányzó és Bungetianu István kezdeményezésére mozgalom indult meg, hogy a menyasszonynak esküvője alkalmából Temesvár és Temes megye közönsége értékes ajándékkal kedveskedjék. Tegnap délelőtt a kormányzóságon értekezlet volt és azon a kormányzón és prefektuson, Balta Koriolán dr. főpolgármesteren, valamint dr. Peter Juliánéon kívül a temesvári női és leányegyletek képviselőiben dr. Bogdan Antalné, Bozsák Berta, Berger Luci, dr. Cioban Pompilné, dr. Dobosan Jánosné, Jörgné-Draskóczy Ilma, Eszker Margit, Hübsch Dávidné, Mark Bella, Mé-

száros Julia, dr. Pollacsek Arminné, Sendrea Jenőné és Stravoszolszky Vera vettek részt. Bungetianu prefektus ismertette az akció célját és felkérte a sajtót, hogy mint minden ügyet, ezt is lelkesen támogassa. Az értekezleten elhatározták, hogy az összes nőegyletek a mozgalmat magukéva teszik és megfelelő alapot gyűjtenek, amelyből az ajándékokat megveszik. Több felszólalás hangzott el és végül az értekezlet úgy döntött, hogy minden egyesület a tagjai száma után husz leit fizet be, ezenkívül pedig hölgybizottságot alakítanak és azok külön-iveken is gyűjtenek. Az iverket a polgármesteri hivatal nyomtatja és azokat a bizottság nevében dr. Peter Juliáné, dr. Cioban Pompilné és Hübsch Dávidné írják alá. Az érte-

kezleten megjelent hölgyek ma, kedden este hat óraker a városháza közgyűlési termében ismét értekezletet tartanak, amelyen dr. M a r t a Sándornét és dr. C o s t e Gyulánét is meghívták. Ezen az értekezleten állapítják meg a gyűjtés végleges módját. Bungetianu prefektus ezután is felkéri Temesvár polgárságát, hogy erre a célra ne zárkózzék el adományaival. Az adományokból származó alapot a kormányzóságon kezelik és a hölgybizottság dönt, hogy milyen ajándékot vásároljanak.

Még mindig

vonakodik Franciaország hozzájárulni a Hoover-tervhez

A Hoover-terv még nem valósult meg és megvalósulását elodázza Franciaország vonakodása. Jelenítettük, hogy Franciaország csak igen erős megszorításokkal volt hajlandó a Hoover-tervet elfogadni. Tegnap érkezett meg Párisba Amerika válasza. Hoover a francia javaslatot nem fogadja el, mivel az a Németország részére szánt könnyítéseket a minimumra lecsökkent. Mellon az értesítés után azonnal érintkezésbe lépett a washingtoni Fehér Házzal és hosszasan beszélt Hoover elnökkel. Lehetséges, hogy Mellon újabb tárgyalásokat kezd a francia kormánnyal. A Petit Parisien közli, hogy a francia kormány hajlandó hozzájárulni ahhoz, hogy Németország a moratórium ideje alatt elmaradt fizetéseket tizenkét esztendő alatt pótolja. A közep európai és keleti államokat, amelyeket Németország nem fizetése károsítana, Franciaország kölcsönrel akarja kisegíteni. Franciaország hajlandó ahhoz is hozzájárulni, hogy a német államvasut kölcsönt kapjon, viszont ragaszkodik hozzá, hogy bizonyos fizetéseket Németország a moratórium alatt is teljesítsen. Brüning német kancellár jegyzékben biztosította a Fehér Házat, hogy Németország azt az összeget, amelyet a Hoover-terv következtében megtakarít, semmi körülmények között még legesekélyebb részében sem fogja fegyverkezésre fordítani.

PÓTVÁLASZTÁSOK MAGYAR-SZÁGON. Magyarország tizenhét választókerületében vasárnap kezdődött meg a pótválasztás. Vasárnap tíz kerületben választották. Nezsideren L á n g János ellenzéki kisgazdapárti győzött Kussbach egységespártival szemben, Zarányon Neuberger Mihály ellenzéki legyőzte Szontágh Jenő keresztény gazdapártit, Ugodon pedig Fröh-wir th Mátyás keresztény gazdapárti vitte el a mandátumot az egységes párti jelölt elől. A többi hét kerületben mindenütt az egységes párt jelöltje győzött. Tegnap négy helyen volt pótválasztás, amelynek eredménye még nem ismeretes. Ma három helyen dől el, hogy ki kap mandátumot.

Magyar népünnepély jul. 12-én

Vasárnap, az erzsébetvárosi
NOVOTNY (WEISZGERBER) vendéglőben

Déli Hírnap

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BELVÁROS, SZENTGYÖRGY-
TÉR 4. SZÁM.

Telefon:

2-52, este 9 után 12 és 2-42.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Havonta 80, negyedévre 240, fél-
évre 450, évente 900 lei. — Kül-
földre: havonta 110, negyedévre
330, félévre 600, évente 1200 lei,
vagy egyenlő értékű valuta.

A szerkesztésért és kiadásért a
főszerkesztő felel.

A „Helicon” Bányai Nyomda R.-T.
nyomása.

A szegény nyugdíjas kálváriája megérdemel min- den szánalmat

A nyugdíjasok kálváriája soha nem szűnik meg, mert ha az egyik nyugdíjukat hetekre menő késedelemmel meg is kapják, akkor már ismét remegni kell a másik nyugdíjért. A lakásadó, az iparos, a kereskedő, a villanytelep és egy csoport más egyén, akinek a nyugdíjasoktól pénz jár, mind nem törődik vele, hogy a nyugdíjas nem kapta meg nyugdíját, hanem követeli a neki járó fizetséget és kilakoltatással meg hitelmegvonással, villanyvilágítás beszüntetésével fenyegetőzik. A nyugdíjas pedig a sok malomkö között tanácstalanul áll, kezeit tördéli és nem tudja, hogy mihez fogjon. Eleget tenne fizetési kötelezettségeinek igen szívesen, de nem ő az oka annak, hogy nem kap nyugdíjat, neki mindig csak azt mondják a pénzügyigazgatóságon: nincs pénz, nincs kiutalás és így nincs nyugdíj.

A szegény nyugdíjas nem haragszik azokra, akik jogos követeléseiket várják tőle, mert hiszen azokat viszont mások zargatják és az

Ruhavásznak férfiruháknak

és katonai egyenruháknak
állandóan raktáron vannak

Dénes és Pollák-nál

Gyárváros
Fióközlét: Belváros, Mercy-utca

adóvégrehajtó sem hagy békét nekik. Erre a sok izgalmas vesződségre mind nem kerülne sor, ha a nyugdíjasok pontosan kapnák meg a nyugdíjukat. A Déli Hírnap egyik nyugdíjas olvasója most erre vonatkozólag érdekes eszmét vet föl. Az ajánlja, — amint már röviden jeleztük, — hogy a nyugdíjasok egyesülete lépjen érintkezésbe a pénzügyi hatóságokkal és valamely temesvári pénzintézettel. A nyugdíjki fizetés pontosságát úgy lehetne elérni, hogy az illető pénzintézet valamely csekély díjért — mondjuk egy százalékért — magára vállalná a nyugdíjak kifizetését. És az államtól járó összeget aztán a kiutalás megérkezésekor fölvenné a pénzügyi hatóságnál. A nyugdíjasoknak áldozatot jelent ugyan csekély nyugdíjukból még az egy százalékos levonás is, azonban akkor kevesebb lesz a gondjuk, mert pontosan teljesíthetik fizetéseiket

Nyári vásárunk

néhány ára

LOUVRE

Divatruház Józsefváros, a román. káth. templommal szemben.

Francia mintás fehérnemű opál	52
Modern pyjama anyag	32
Mintás grenadin	29
Crepe de chine tisztá selyem	220
Ruhaselymek divatos kimintázásban	67

Dirandli delaine	26
Tíróli dirandli creton 90 széles	47
Selyem Mousseline	125
1. angol férfiing popeline	50
115. prima fehérnemű opál	48

Nem tud meggyógyulni a szegény rokkant ember, mert nem hojlandók felvenni a kórházba

Szép szál egészséges ember volt még két év előtt Fullajtár Imre újkisodai lakos, aki baleset következtében beteges emberre hasonlított. A súlyos szerencsétlenség 1929 április 24-én történt az újpécsi téglagyárban, ahol Fullajtár Imre, aki a kőműves és ácsmesterséget tanulta, mint földmunkás dolgozott. Az egészséges, erős emberre munka közben rászakadt a föld és a hatalmas súly eltörte a medencecsontját. Borzalmas fájdalmakkal a Bega-szanatoriumba szállították, ahonnan hosszas orvosi kezelés után mint száz százalékos rokkant bocsájtották el. Azóta járja a fájdalmas kálváriát Fullajtár Imre, még pedig a szó komoly értelmében a fájdalmasat, mert a szerencsétlenség után két évvel még mindig erős fájdalmai vannak. Az orvosok szerint újabb operáció kellene, hogy a fájások megszűnjenek. Fullajtár járta is az orvosokat két éven keresztül, de még most is ott tart, hogy szeretne bejutni a kórházba, a gyógyító paradicsomba, ahonnan Russu György dr. sebész a napokban véglegesen kiutasította. A két éves kálváriájára története röviden a következő: Fullajtár Imre, amikor a szanatoriumból kikerült, még mindig erős fájdalmakról panaszkodott.

Az egyik temesvári magánorvos megállapította, hogy a fájdalmat a csontokról levált szilánkok okozták és ezt csak operációval lehet megszüntetni. A betegsegélyző pénztár orvosa, Russu dr. azonban Lippafüredre küldte. Ez is csak véletlenségből történt, mert Fullajtár akkor románul beszélt. Állapota azonban nem javult, Russu dr. ennek ellenére mégis hetvenöt százalékos javulást állapított meg. Ettől kezdve a betegsegélyt is megvonták Fullajtártól. A szerencsétlen ember akkor Candea Aurél dr. kórházi igazgató főorvosot kereste fel, aki megállapította teljes munkaképtelenségét és ismét Russu dr. hoz utasította kezelés végett. Az orvos azonban ugrálszik megunt a beteget és elutasította azzal, hogy egészséges, tehát dolgozhat is. Fullajtár akkor a betegsegélyző pénztár főorvosához fordult, aki a csontszilánkok operatív uton való eltávolítására kórházba utalt. Szerencsétlenségére a kórházban ismét Russu dr.-hoz került, aki amikor meglátta a szerencsétlen embert, éktelen haragra lobbant és formálisan kidobta. Ez már az utóbbi napokban történt. A szerencsétlen beteg ember, akinek felesége és családja van, nem lehet egészséges, mert Russu dr. nem veszi fel a kórházba.

— Mihály nagyvajda szünideje. Mihály nagyvajda tegnap Konstanca-ba utazott, ahol a mamaiai királyi kastélyban egy hónapig szünidőt élvez.

— Pacha megyéspüspök üdülése. Pacha Ágost dr. megyéspüspök Willjung Mihály püspöki titkár kíséretében tegnap délután Máriaradnára utazott, ahol ma kezdődnek az egyházmegye lelkészeinek lelki-gyakorlati. Máriaradnáról az egyházfő hosszabb tartózkodásra Karlsbadba utazik. Távollétében a püspökség ügyeit Magyar Pál püspöki vikárius vezeti.

— Bungetianu prefektus cikke Ungureanu Manórol. A Curenul tárcerovatában közli Bungetianu István temesi prefektusnak Ungureanu Manórol, a bányászati román-ság nagy kulturharcosáról irt tanulmányát. Bungetianu prefektus szakavatott tolia, érdekesen és szívesen írja meg Ungureanu egyéniségét és a legteljesebb tájékozottsággal öleli fel Ungureanu működésének minden mozzanatát. A tanulmány irodalmi szempontból is értékes és Bungetianu prefektus eddig ismeretlen, új oldalról mutatkozik be, mint tárcáiról.

— Kuncz Aladár emléke. Az erdélyi Helikon tagjai Kemény János báró marosvécsi kastélyában megkezdtek évenként szokásos tanácskozásait. Az összejövetel első óráit Kuncz Aladár, a nemrég elhunyt kiváló erdélyi esztéta és regényíró emlékének szentelték. Az emlékbeszédet, amely mesteri felépítése volt Kuncz Aladár egyéniségének és annak a munkásságának, amelyet a kiváló író kifejtett, Reményik Sándor mondotta. Az erdélyi írók megrendülve hallgatták a beszédet, majd azon tanácskoztak, hogy miképpen örökítsék meg Kuncz Aladár emlékét.

— Városi és köztisztviselők az „Igiena” uszódjában 10 lelért fürödnek.

— A temesvári mentőtársulat vasárnap tartotta meg a Luna-parkban szokásos nyári ünnepélyét. A mentők nagy reményekkel néztek az ünnepély elé, amelyet azonban a délutáni zápor elrontott. Estefelé, amikor az eső elállt, gyülekeztek ugyan a vendégek a Luna-parkba, azonban az anyagi eredmény mégis mélyen alatta maradt a várakozásnak. A mentősorsjegyek húzását sem lehetett megtartani és azt a jövő vasárnapra halasztották.

— A Nagyváradai Zsidó Leány Internátus Püspök-fürdő nyaraltatása. Schwaitz Menyhértné ortodox zsidó leánynevelő internátus, mely évek óta sikeresen működik (Oradea, Pavel-utca 25) a nyári szünet alatt, mint a múlt években, úgy az idén is a kies fekvésű fenyezőerdővel övezett hullámsűrűvel ellátott Püspök-fürdőben egy szép 16 szobás modern villát bérel és mint értesülünk, havi 3500 leiórt nemesak gyerekeket, hanem felnőttet is nyaraltat, mely összegben villalakás és kitünő bőséges ellátás is befoglalatik, gyerekek pedig állandó orvosi és tanárnői felügyelet mellett szülők nélkül is nyaralhatnak. A Püspök-fürdő gyógyhatásán kívül nagyszerű üdülőhely is és semmi kétség aziránt, hogy a villa teljesen megtelik.

Zongorázik Mege dül? Van gramofonja

Kottát, hangszert, lemezt addig ne vásároljon, amíg az új magyar zeneműkereskedés árjegyzékét nem látta! Áraink minden más cég árainál olcsóbbak! Kedvezményeink meglepőek! Kérje azonnal magyar árjegyzékünket! Cim: Scala, Bucuresti, Cas. Post. 101. (588)

Nyaraltatás

a Püspök-fürdőben gyerekeknek

(állandó tanárnői felügyelettel szülők nélkül is) és felnőtteknek villalakásban, lakás és kitünő ellátás tetszés szerint orth. köser vagy magyar konyha

havi 3500 lei.

Rádiumos hullámfürdője és strandja szenzációs! Szellemileg kimerülteknek elsőrendű.

HALLÓ! HALLÓ!
Temesváregyedülálló és legszebb kirándulóhelye a Stóhr-féle

Vadászerdei uti vendéglő amely a nagy hőségben a közönség egyetlen kényelmes és hűvös üdülőhelye.

UJDONSÁG: Minden este elsőrendű cigányzene, hideg és meleg ételek, kitünő italok.

A KÖZLEKEDÉS kényelmes, mert éjfélig villamos és állandó takszi áll a közönség rendelkezésére.

Társas összejövetelek és bankettek rendezését vállalja figyelmes kiszolgálással

Stóhr János, vendéglős.

Ha szép akar lenni,

használjon KULKA-féle liliom-tejkrémet, liliom-tejszappant, liliompuddert, 3 színben. Kapható kizárólag KULKA Emil városi gyógyszerésztárában, a „Fekete Sas-hoz” Belváros, Szent György-tér

Zöld Mihály halála

pótolhatatlan veszteséget jelent a bányásági református egyházkerületnek és a magyarságnak

A bányásági református egyházkerületnek nagy vesztesége van. Egyik legértékesebb tagja, így lelkésztársai, mint a hívők sok ezre előtt közbecsülésben álló Zöld Mihály végvári lelkész, az egyházkerület volt főesperese, tegnap hajnalban visszaadta értékes lelkét a Teremtőnek. Zöld Mihály, aki midőssze ötvenegy esztendő volt, Végváron született. Középkorát a nagyenyedi Bethlen-kollégiumban végezte, majd Debrecenbe ment teológiát tanulni. Mint fiatal pap Hódmezővásárhelyen és Makón volt egy-egy évig, majd Szilágysármason község lelkésze volt, ahol négy éven át működött. Amikor szülőfalujában megüresedett a lelkészi állás, Végvár református hívei egyhangúlag választották meg és nagy lelkesedéssel hozták haza. Ettől fogva Zöld Mihály megszokás nélkül odahaza fejtett ki áldásdus tevékenységét. Lelkészkedése mellett foglalkozott az irodalommal is. Csendes, meghitt hangulatu lírai verseket és egyházi értekezéseket írt, amelyek sűrűn láttak napvilágot a különböző lapokban. Szabolcska Mihály költőpap nyugalombavonulása után a bányásági reformátusok Zöld Mihályt választották meg főesperesnek. Hivatalát nagy ambícióval látta el, reágergette dolgozott, azonban egyre erősebben

jelentkező betegsége miatt leköszönt a főesperességről. Az utóbbi időben már annyira erőt vett rajta a kór, hogy lelkészi teendőit sem tudta ellátni és azok végzésére Ajtay Gábor segédlelkész nyert meghívást. Tegnap reggel azután csendesen átszenderült a tulvilágba. Halálát özvegye, született Szent-andrási Róza, öt gyermeke — Mihály, Gábor, Tamás, Rózi és Gizella — nagy rokonság, valamint a végvári reformátusok összessége és a bányásági egyházkerület gyászolja. Temetése ma délután négy órakor megy végbe Végváron. A temetési szertartást Szabolcska László dr. temesvári református lelkész és Zöld Mihálynak a főesperességben utódja fogja végezni. Velő együt Kiss Imre ujmocsicai lelkész, Elek Gyula temesvári segédlelkész, továbbá a végvári születésű Tóth Benjámint és Baja András presbiteret is Végvárra utaznak, ahol a temetésen az egész egyházkerület valamennyi egyháza is képviselteti magát. A Magyar Párt küldöttsége szintén megjelenik a temetésen. Zöld Mihály ravatala mellett imponáló módon nyilvánul meg az általános szeretet, amely ezt a kiválasztott papot és gyémántszívű embert életében körülvette és amely emléket mindenha megörzi.

— **Időjárás.** A napok óta tartó rekkenő hőség után vasárnap délután Temesvárott és a környékén hirtelen beborult az ég és a feketén gomolygó fellegek közül sűrű dörgés közepette egymást érték a cikkázó villámok. Azután hirtelen megeredt a záporosó, amely két órán keresztül óriási mennyiségű víztömegeket zúdított a földre, aminek következtében utcákon és utakon mindenütt sűrűn állott a víz. Hat óra után a zivatar elült, de az ég borulása nem enyhült. Hétfőn délelőtt többször megeredt az eső pár percre, délután három óra tájban új zivatar tört ki. A meteorológiai intézet jelenti: Továbbra is zivataros hajlandóság várható élenkülő légáramlással és hősökkenéssel.

* **Lehangolt és ideges az, aki aranyérben szenved.** Munkakedvét visszahadja, betegségét gyógyítja, betegségét meggyógyítja a HAEMORSAN kup vagy kenőcs. Olcsón kapható a gyógyszerárakban.

* **Újabb kedvezményes utazás Budapestre.** A magyar államvasutak a most megnyitott budapesti iparművészeti kiállításra július 31-ig igazolványokat, bocsátott ki, amelyekkel bármely határállomásról Budapestre és onnan vissza bármely határállomásra, egyharmadárkedvezményvel lehet utazni, vagyis első osztályon másodosztályú jeggyel stb. Az igazolvány érvényessége nincs Budapestben való tartózkodáshoz kötve és egyben belépőjeggyel is szolgál a kiállításra, ahol le kell bélyegeztetni. Az igazolványok csak a z o d a u t a z á s ra is igénybe vehetők. Az igazolványok darabonként 120 leiert a Déli Hírnap kiadóhivatalában kaphatók. Vidékre a pénz előzetes beküldése ellenében küldjük. Ebben az esetben portóra külön 18 leit kell beküldeni.

— **Eljegyzés.** Adám Lyát, néhai Adám György dr. ügyvéd és Vidrighin Alexandrina leányát, Bukarestben eljegyezte Jovin Jonel dr., a bukaresti egyetem tanársegéde. Jovia temesi származású, harminchárom éves és szép karriert jósolnak neki. Az esküvőt július tizenhét napján tartják Vidrighin Sztán házában.

— **Fontos a szabadság.** Megirtuk, hogy a temesvári vasutigazgatóságon O s t o i a Metod főnök a menetrend módosítására javaslatot dolgozott ki, amely a helyi érdekeket szemelőtt tartja. A javaslatot Bukarestbe küldték, azonban a módosítás keresztülvitelére egyelőre nem kerülhet sor, mert a vasutigazgatóság menetrendi előadója szabadságon van.

* **A Simplon és a Traján express vonatokhoz váltsa meg a helyjegyet** a Központi Bank Menetjegyirodájában, Belváros, Mühle-ház. Telefon 15-15 és 15-33.

Végvári Olvasóegylet, valamint a hitelszövetkezet mélyen megrendülve tudatja, hogy szeretett diszelnöke, illetve felügyelő-bizottsági elnöke

nagytisztelű Zöld Mihály ur református esperes

f. hó 6-án hosszú és kinos szenvedés után visszaadta nemes lelkét az Egek Urának. Földi maradványait e hó 7-én d. u. 4 órakor helyezük örök nyugalomra a végvári sírkertben.

Végvár, 1931. július 6.

Emlékét kegyelettel őrizzük!

FORUM MOZGÓ Hétfő, július hó 6-tól

Szenvedélyes szerelem

Wlad. Gaidarow

első hangosfilmje. Érdekesítő történet a szeszcsempeszek életéből.
Monopol: Gloria film, Bucuresti
Huzatmentes, kellemes szellőztetés

A LUKSZUS ES FORGALMI ADÓ LESZÁLLÍTÁSÁRA irányuló javaslat készül a pénzügyminiszteriumban. Hasonlóan a szeszilletéket 110 leiről 50 leire csökkentik a feketeszesz üzemek megakadályozására.

— A temesvári törvényszék utolsó magyar bírója. Halász István táblabíró, a temesvári törvényszék utolsó magyar bírója, szeptember elsejétől kezdve nyugalomba vonul és az erre vonatkozó miniszteri rendelet már megérkezett Temesvárra. Halász István a lelkiismeretes, kitünő tudású bíró mintaképe volt. Harminc éven át szolgálta az igazságügyet és különösen kereskedelmi és polgári perekben volt szaktekintély.

— **Az Előre evezőseinek sikere Aradon.** Izgalmas lefolyású regatta volt Aradon, amelyen a temesvári Előre egyesület evezősei is résztvettek. A regatta legérdekesebb eseménye a senior négyes volt, amelyet legnagyobb meglepetésre az Aradi Hajós Egylet junior csapata nyert meg a Maros evezős egyet seniorjai ellen. A temesvári Előre a versenyen szépen szerepelt és egy első díjat nyert. A verseny győztesei értékes díjazásban részesültek.

— **A betegsegélyző pénztárak működésének ellenőrzése.** A munkaügyi miniszterium benyújtotta a parlamentnek a betegsegélyző pénztárak működésére irányuló módosító javaslatot. A javaslat szerint addig is, amíg a különböző betegsegélyző pénztári törvényeket nem egységesítik, a pénztárakat tizenhárom tagból álló bizottság intézi. A bizottság tagjait a munkaügyi miniszter nevezi ki. Ennek a bizottságnak különös hatásköre lesz az egyes pénztárak pénzügyi kezelését ellenőrizni.

A budapesti tőzsde jegyzései. (Július 6.) Ieszámítolóbank 82.5, Kereskedelmi Bank 93.5, Angol-Magyar Bank 64, Magyar Hitel 56, Pesti Hazai 146.5, Drasche 87, Csáky-Prackfalvi —, Urikányi 70, Rima 35.75, Salgó 33.5, Általános Köszén 414, Beocsini 150, Nasic 88, Spodium —, Szikra —, Ganz-Dannubius 30, Magyar cukor 85, Déleufor 85, Lipták —, Egis 78, Nóva 20.5, Temesvári Szesz —, Temesvári Sör —.

MISSVALASZTÁS — PETROLEUMLÁMPA MELLETT. Miss Transylvania megválasztása annak ellenére, hogy heteken keresztül kürtölték, dobolták, mégsem váltott ki valami nagy érdeklődést. Nemesak a közönség nem érdeklődött, de nem érdeklődtek maguk a missek sem, mert a temesvári Miss Transylvania választásra — amelyet már hetekkel előbb Aradon kíséreltek megtartani — mindössze kilencen sereglettek össze. A kilenc közül három volt temesvári, három Aradról ruccant át hozzánk szomszédolni, távolabbról csak hárman jöttek. Vasárnap este mind a kilencet a Lunaparkban a bíráló bizottság elé állították. Igen regényes volt a választás, mert petroleumlámpa mellett folyt le. Petroleumvilágítás mellett állott a kilenc lány, de a bizottság így is megtalálta közülük a legszebbet M a n d e l. Bözsi nagybányai leány személyében. Nem igaz az, hogy a lemaradt missek titokban sirva fakadtak dühükben.

— **17 állás — 354 pályázó.** Temesvár városánál — mint ezt már ismételtelen jelentettük — a nyugdíjazások folytán tizenhét kezdő hivatalnoki állás van üresedésben. A pályázati határidő lejárt és összesen háromszázötvennégy kérvény érkezett be. A városi tisztviselők kinevezését és előléptetését intéző bizottság ezen a héten kezdi meg a kérvények tanulmányozását és az egyes kérvényezők képesítéséről, valamint esetleges eddigi működéséről kimutatást készít, amelyet véleményével együtt a városi tanács elé terjeszt. A kimutatás készítése három-négy hetet vesz igénybe. A bizottság egyik tagjának kijelentése szerint csakis olyan pályázókat vesznek figyelembe, akik katonai szolgálatuknak már eleget tettek.

— **Az ügyvédek ruházódása a bírósági tárgyalásokon.** M a r t a Sándor dr. táblai főelnök megállapította, hogy a temesvári ügyvédi kar egyes tagjai a tárgyalásokon nem a bíróság tekintélyéhez és a tárgyalásokhoz illő öltözetben jelennek meg. A főelnök ezért átiratot fordult az ügyvédi kamarához, amelynek választmánya foglalkozott az ügyvel és a határozat következtében a kamara köriratban értesítette összes tagjait, hogy a nagy hőség ellenére a tárgyalás komolyságával és ünnepélyességével összhangban álló ruházatban jelenjenek meg.

Szerkesztői üzenetek

Szerkesztői üzenetek. L. S. Zsombolya. Sorsjegye az elsőosztályú huzás alkalmával nem nyert. Az ipari munkaadók szindikátusa által rendezett sorsjátékkal kapcsolatos tudomására hoztuk a közönségnek, hogy összesen öt huzást tartanak, körülbelül egy hónapi időközökben. A második huzás augusztus 16-án lesz.

— A kolozsvári mentősorsjáték első húzásának eredménye. A kolozsvári mentők sorsjátékának tegnapi tartott első húzásán az alábbi számok nyertek:

250.000 leit nyert: 50923 számú Nagyvárad.

25.000 leit nyertek: 94084, 138875.
10.000 leit nyertek: 26521, 31437, 84599, 1000945, 117390.

2500 leit nyertek: 4847, 20680, 30156, 43196, 48865, 63085, 110710, 130084, 130168, 132334.

500 leit nyertek: 1420, 1743, 3395, 6870, 9700-14122, 17500, 19455, 19680, 25030, 22542, 27272, 32370, 35705, 43200, 45901, 48261, 48346, 48495, 52880, 56247, 66129, 67439, 70830, 78553, 80526, 83673, 86666, 90857, 91413, 98381, 101194, 101251, 106453, 106509, 114585, 119487, 122413, 122981, 124021, 126470, 127825, 129969, 130933, 131384, 132962, 134084, 140292, 144096, 148598.

300 leit nyertek: 4696, 8077, 10428, 14489, 15019, 15989, 16250, 16423, 16501, 16907, 20923, 26677, 27975, 28594, 29151, 30010, 30379, 36983, 38079, 39297, 39993, 46692, 46938, 49108, 50243, 50983, 52169, 52659, 54484, 54951, 55210, 58824, 58913, 59943, 60160, 60569, 61050, 62895, 63024, 64092, 64914, 64958, 65835, 66510, 67396, 67496, 68588, 69442, 70904, 73584, 75409, 76859, 77671, 77911, 78616, 80231, 82169, 86474, 86777, 86878, 88365, 89174, 93491, 93465, 94969, 95640, 95949, 96469, 97934, 99668, 99845, 100177, 101124, 108086, 114405, 115979, 118085, 119311, 42293.

— Braun Károly dr. kisleányának megrendítő halála. Mérhietlen csapás érte B r a u n Károly dr. józsefvárosi orvost és feleségét, akiknek kisleánya, a három éves B r a u n Magdus kinos szenvedés után ételmérgezés következtében meghalt. A mélyen sujtott szülők iránt általános a részvét. A kisleány halálát a megtört szülők, a nagyszülők, B r a u n Zsigmond dr. ügyvéd és neje, Pechold Péter adóhivatali főosztályos és neje, azonkívül nagyszámu rokonság gyászolják. A tragikus körülmények között elhunyt kisleány holttestét nagy részvét közepette tegnap délután helyezték örök nyugalomra.

— Műgyetemi hallgató halálos strandfürdőzése. Tragikus kimenetelű szerecséltenség történt vasárnap délután a városi strandfürdőn. A fürdőzők között voltak M a r e u G. Aurél és G h i l e z a n Aurél műgyetemi hallgatók is, akik mindketten jó úszók. A fiatal emberek elhatározták, hogy átúsznak a strandfürdő másik partjára. A tulsó partot először Ghilezan érte el, aki visszatekintve észrevette, hogy Mareu felbukkan a vízből, majd ismét elmerül. Azonnal segítségére sietett barátjának, de mire odaért, ahol feltűnni látta, a víz már elsodorta a szerencsétlen fiatal embert. Csolnakkal végigkutatták a Begának a turbinákig terjedő szakaszát, de a holttestet nem sikerült megtalálni. A tragikus véget ért diák dévai illetőségű és édesatyja a dévai tanítóképző gondnoka. A huszonegy éves fiatal ember a műgyetem első évfolyamát sikerrel végezte el és a napokban akart Dévára hazatérni. Mareu a vízben valószínűleg hirtelen rosszul lett, vagy görcsöt kapott és ez okozta a tragédiát. A szülőket táviratilag értesítették.

Megsemmisítik a gyémántot

hogyan így megakadályozzák az áruk zuhanását az üzérkedő gyémántkereskedők

Ugylátszik, hogy ma már a gyémántkereskedelelem sem jó üzlet. A gyémántkereskedők — mint Amsterdamból jelentik — keservesen panaszkodnak. Azonban nem annyira az a baj nekik, hogy az emberek nem igen vesznek a mai pénzhiányos világban gyémántot, hanem inkább azon sopánkodnak, hogy sok a gyémánt. Attól félnek, hogy úgy járnak majd, mint a mezőgazdák. Lám, búza már olyan nagyon sok van, hogy métermázsája, amely néhány év előtt még ezerszáz lei volt, az évről évre bekövetkezett zuhanás következtében ma már a háromszáz leit sem éri el. A hollandiai gyémántkereskedők egyesülete is attól tart, hogy az egyre szaporodó gyémánt következtében a gyémántpiacon árzuhanás áll be és azért elhatározták, hogy ezen radikálisan segítenek. A gyémántkereskedők titkos ülésre ültek össze, hogy azon megtanácskozzák a teendőket. Az ülés annyira titkos volt,

hogy még a villanyt sem gyújtották meg. Az ingmellükön, a kézelőjükön és a nyakkendőjükön levő öklömnyi gyémántdarabok ugyanis eléggé világitottak. A gyémántkereskedők összedugták a fejüket, sugtak-bugtak és végre kisütötték a megoldást. Elhatározták, hogy délafrikai gyémántmezőiken a továbbiakig beszüntetik az üzemet. Ez azonban nem elég a nagymennyiségben fölhalmozott gyémánt árának megtartására. Elhatározták tehát, hogy a gyémántkészletet csökkentik. Egyszerűen megsemmisítenek egy csomó gyémántot. Milliós és milliós ember a földön nem jut hozzá, hogy magának olyan kis csike gyémántot vegyen, mint a gombostű feje, ők pedig egy csomó gyémántot megsemmisítenek. Könnyű nekik. A megsemmisítés után még marad is. Kevesebb lesz a gyémánt, de nem zuhan le az ára. És ez a fő.

— Herzl-ünnepély Temesvárott. A temesvári zsidóság Herzl Tivadar dr., a sionizmus uttörője emlékének áldozott tragikus halála huszonhetedik évfordulója alkalmából. Vasárnap délelőtt a belvárosi zsinagógában gyásztiszteltetést volt, utána pedig Drechsler Miksa dr. főrabbi szép szavakban emlékezett meg Herzl Tivadarról, akit faja és hite iránt lelkesedés hevített minden tetteiben. Esze a zsidó liceumban kegyeletesen Herzl-ünnepélyt tartottak.

Devizák árfolyama. Zürichben a le 307.56, Párisban 15.20. Mai árfolyamok a következők: angol font 816.50, dollár 167.90, hollandi forint 67.65, dinár 2.99, francia frank 6.5850, olasz lira 8.80, cseh korona 4.9825, német márka 39.90, osztrák schilling 23.65, magyar pengő 29.92, svájci frank 32.58, belgas (öt belga frank) 23.40.

— Volt temesvári kereskedő hirtelen halála. Baron József, volt temesvári kereskedő tegnap reggel szívbénulás következtében harminchét éves korában hirtelen meghalt. Baron évek előtt a belvárosi Rezső-utcában modern férfi és nődivatüzletet nyitott, majd üzlete felhagyása után

ROLLÓK

Gyári lerakat:
Singer, Gyár., Fő-u. Telef. 13-25

külföldi cégeket képviselt. Legutóbb a Gyárvaros végén a weekend-strandot bérelte. Halálát két kiskorú gyermeke és kiterjedt rokonság gyászolja. Ma, kedden délután három órákor temetik a belvárosi zsidó temető halottasházából.

Lipcsei ōszi

mintavásár

1931. aug. 30. — szept. 3.

Mintavásár a belváros 40 vásárpalfájában.

Építési-, házi- és üzemi szükségletek vására
a kiállítás 1, 2, 3, 4, 6, 11, 12, 19 és 20. számú csarnokaiban.

Dus választék áttekinthető rendezésben!

Kérjen részletes felvilágosítást utazói és egyéb kedvezményekről

LEIPZIGER MESSAMT LEIPZIG

Angerbauer Jenő Temesvár, I. Str. General Praporgescu 3.

Sport

A magyar csikó megverte a román válogatott csapatot

Nagyszámu közönség nézte a Bukarestben a magyar-román válogatott mérkőzést, amely a keskeny játszó magyar csikók (2:1) arányu megérdemelt győzelemmel végződött. A román csapat gyenge játékot mutatott, különösen Zaubert kapus volt bizonytalan, aki a második félidőben ki is esett. A halvesor sokat és fáradhatatlanul dolgozott, de a csatártehetetlensége folytán nem tud eredményesen feltartóztatni a magyar támadósort. A magyar csapat ezzel szemben célszerűen játszott és végül megérdemelten nyert meg a mérkőzést. A vereségnélkülösen erős visszhangja támad a bukaresti sajtóban. A mérkőzésel kapcsolatban a lapok egyöntetűen megállapítják, hogy a román csapat összeállításának nem volt megfelelő és ezért erősen támadják a sportszövetséget.

— Temesvárott a Ripensia-Banatul kombinált csapata a Kinizsi együttese ellen játszott és unalmas játék után 6:1 (3:0) arányban győzött. A TAVulturii barátságos mérkőzés zöld-fehérek 6:1 (5:1) arányu győzelmét eredményezte.

— Zombolyán a temesvári ötös vadászszerec futsalcsapata a ZsSE ellen vendégszerepelt és szép játék után 4:1 arányban megnyerte a mérkőzést. Aradon a budapesti Nemzeti szerepelt az ATE csapata ellen. A mérkőzést a budapesti csapat 5:1 arányban megnyerte.

Rádió

Kedd, (Július 7.) Bukarest.
óra: Gramofonzene. 2 óra 45: Gramofonzene. 5 óra: Román és könyvnyű zene. 6 óra 10: Zenekari hangverseny. 7 óra: Gramofonzene. 8 óra: A rádiózenekar hangverseny. 8 óra 45: Gigurtu hangverseny. énekesnő hangversenye. 9 óra 15: Szórakoztató zene. Budapest. 9 óra 15: A rádió házikvartettjének hangversenye. 9 óra 30: Hírek. 9 óra 45: A hangverseny folytatása. 12 óra: Déli harangszó a Egyetemi templomból. 12 óra 15: Hangverseny Bányás Sziszi (hőgedű) és Galetta Ferenc (énekes) közreműködésével. 12 óra 25: Hírek. 12 óra 35: A hangverseny folytatása. 2 óra 45: Árfolyamhírek. 3 óra 30: A Tündérvásár meseórája. 4 óra 45: Hírek. 5 óra: Körös Andor novellái. 5 óra 30: Szalonzenekari hangverseny. 6 óra 30: A nő társadalmi helyzete az ókortól napjainkig. Balázs Maria előadása. 7 óra: Szemelvények a nótáskertből. Közreműködne Lányi Viktorné és Molnár Imre és Zongorán kísért Lányi Viktor. 8 óra 45: Az író és az ujság. Tóth László dr. előadása. 8 óra 20: A első honvéd-gyalogezred zenekara hangversenye az Angol Parkból. 9 óra 45: Időjárásjelentés hírek, majd Toll Árpád és Toljancsi cigányzenekarának hang

Az összes idénycikkek

mélyen leszállított áron.

Prima tisztaselyem Foularde
Crepe de chine
Mintás francia Crepe de chine
és Marocaine

Lei 160.—

Lei 145.—

Lei 195.—

és valamennyi nyári divatickk

Mintás Grenadine, 120 cm. széles Lei 40.—

Mosódelaine, valódi szintartó.

Divatminták nagy választékban Lei 24.—

Francia gyapjudelaine Lei 75.—

Gyárváros

Dénes si Pollák

Fiók: Belváros

versenye a Bodó-kávéházból. **Bécs.** 11 óra: Gramofonzene. 12 óra: Déli hangverseny. 12 óra 30: Hírek. 12 óra 40: A hangverseny folytatása. 3 óra 20: Szórakoztató zene. 3 óra 50: Kamarazene. 7 óra 20: Lehárzene André Ferenc előadásában. 8 óra: Vidám-est Berlinből. 10 óra 10: Zenekari hangverseny Sternau Viktor (ének) közreműködésével. **Belgrád.** 11 óra 30: Gramofonzene. 12 óra 45: Déli zene. 7 óra: Cigányzene. 8 óra: Nemzeti dalok gitárkísérettel. 10 óra 50: Esti hangverseny. **Langenberg.** 8 óra: Gramofonzene. **Milánó.** 7 óra 45: Gramofonzene. 9 óra: Szimfonikus hangverseny. 11 óra: Kávéháza zene. **Prága.** 7 óra 20: Citera és xylophon hangverseny. 7 óra 45: A cseh filharmonikus hangversenye. 10 óra 20: Gramofonzene. **Róma.** 8 óra 10: Gramofonzene. 9 óra: Tarka hangverseny. **Strassburg.** 7 óra 45: Gramofonzene. 8 óra 30: Operaelőadás. **Varsó.** 8 óra 15: Opera és balettzene szopránénekekkel. 10 óra 30: Táncczene.

Szerda. (Július 8.) Bukarest. 1 óra: Gramofonzene. 1 óra 50: Gramofonzene. 5 óra: Román és könnyű zene. 6 óra 10: A rádiózenekar hangversenye. 7 óra: Gramofonzene. 8 óra: Thaler csellóművész hangversenye. 8 óra 45: Stein Edvárd zongoraművész hangversenye. 9 óra 15: Hegedűhangverseny. **Budapest.** 9 óra 15: A második honvéd-gyalogezred zenekarának hangversenye. 9 óra 30: Hírek. 9 óra 45: A hangverseny folytatása. 12 óra: Déli harangszó az Egyetemi templomból. 12 óra 5: Jároka Feri és cigányzenekarának hangversenye. 12 óra 25: Hírek. 12 óra 35: A hangverseny folytatása. 2 óra 45: Árfolyámhírek. 4 óra: B. Czeke Vilma meséi. 4 óra 45: Hírek. 5 óra: Ahogyan a törvény születik. **Barcsa Zoltán dr.** előadása. 5 óra 30: Marik Irén zongorahangversenye. 6 óra: Gyermektragédiák. Irta és felolvassa Wiesingerné Kádár Illdikó. 8 óra 30: A Fővárosi Zenekar hangversenye a városligeti Iparearnok előtti zenepavillonból. Közreműködik Országai Tivadár hegedűművész. 7 óra 45: Magyar Imre és cigányzenekarának hangversenye. 8 óra 30: Kabaré-est. Rendezi Bekffy László. Utána hírek, majd szalonzenekari hangverseny. **Bécs.** 11 óra: Zenekari hangverseny. 12 óra 40: Gramofonzene. 3 óra 20: Délutáni hangverseny. 5 óra: Puccini élete és művei (előadás). 7 óra 35: Hangverseny. 10 óra 15: Szórakoztató zene. **Belgrád.** 11 óra 30: Gramofonzene. 12 óra 45: Déli zene. 7 óra: A rádiózenekar hangversenye. 7 óra 30: Nemzeti dalok. 9 óra: Énekhangverseny. **Langenberg.** 8 óra: Katonazene. Közben dalok, majd szórakoztató zene. 11 óra: Táncczene. **Milánó.** 7 óra 30:

Gramofonzene. 8 óra 45: Operaelőadás, utána kávéházi zene. **Prága.** 7 óra 5: Orosz kettősök. 9 óra 30: Hegedűhangverseny. **Róma.** 7 óra 50: Gramofonzene. 9 óra: Olasz operarészletek. **Strassburg.** 7 óra

45: Gramofonzene. 8 óra 30: Hangverseny. 11 óra: Táncczene. **Varsó.** 8 óra 30: Kamarazene. 9 óra 20: Dalok, kamarazene. 10 óra 30: Könnyű- és táncczene.

Színház

Salamon Béla és társulata temesvári vendégjátéka

A kacagtatás utólérhetően fejlődése a l a m o n Béla, tegnap este bevonult a temesvári színházba és kiváló társulata élén soha még úgy nem mulattatta a temesvári közönséget, mint idei műsorával. Nem lehet kifejezést találni arra, hogy milyen nevető orkán vonult végig három órás műsorukon keresztül, minden perenek megvolt a rbbanó erejű kacagtató hatása. Ami jókedv, humor és groteskség van ebben a ragyogó képességű művészen, ezerszeres csillogással érvényesült tegnap este. Egy zenés énekes bohózat revüben öt bohózat főszerepét játszotta. Egy gesztussal, egy mozdulattal, egy arefintorral, or-

kánszerű hatást idézett elő. Az előadás olyan tökéletes precizitással perdült, hogy meglátszott rajta a próbák rutinja és az eszeszsóltsága. Évekre visszamenőben minden nyárnak csattanós poenje Salamon Béla és társulatának vendégjátéka. Az idei műsor felülmulja az eddigieket és elfeledtetni velünk azt, hogy 1931-ben élünk. Mintha minden gondunkat elfújták volna, mintha láthatatlan kéz lesimitaná homlokunkról a ráncokat, így élveztük tegnap este Salamon Bélaék kitünő előadását.

A Terézköruti színpad, Salamon Béla és kitünő társulata ma este buszszik Temesvár közönségétől.

Közgazdaság

Julius közepétől kezdve a vámhivatalok kifizetik a buza után járó tízezer lei kiviteli prémiumot

A parlament ezen a héten tárgyalja a gabonaértékesítési javaslatot, amellyel a kormány gazdasági bizottsága is foglalkozott. A gabonakivitel fellendítése céljából — mint ismeretes — a javaslat úgy intézkedik, hogy az elsőrendű minőségű buza után az ekszportörnek a külföldre szállított gabona vagonja után a kormány tízezer lei jutalmat fizet. Az ekszportörnek is az az érdeke, hogy jó minőségű gabonát szállítson külföldre, ezért a kormány gazdasági bizottsága úgy döntött, hogy bármilyen minőségű kiszállított buza vagonja után az illetékes vámhivatal minden formáság nélkül a szállítólevél fel-

mutatása ellenében az ekszportörnek azonnal kifizeti a tízezer lei prémiumot. Ezt a jutalmat már július tizenötödiktől kezdve kifizetik és ennek következtében a gabonavásár már ezen a héten valószínűleg megindul. A kormány ragaszkodik azon álláspontjához, hogy a buzajutalék fejében a pékek fedezzék az egy lei kilónkénti kenyérbélyeget, mert az az álláspontja, hogy a mai kenyérrák mellett a pékek ezt az áldozatot kibírják. Heves harc várható a javaslat parlamenti tárgyalása alkalmával. A gabonajutalom kifizetésére a Nemzeti Bank előlegez hitelt a vámhivataloknak.

A BITUMEN UJRA KISÉRLETEZIK TEMESVÁROTT. Részletesen foglalkozunk azzal a pályázattal, melyet Temesvár város tanácsa a nagyváradi Bitumen cég testére szabva az aszfaltozási és kövezési munkálatokra kiírt. Utóbb a revíziós bizottság is szabálytalannak mondotta a bírdetményt és azt megsemmisítette. A Bitumennek természetesen fáj, hogy ettől az ötven milliós üzlettől elesett és ezért újabb tárgyalásokat folytat, hogy más formában mégis megkapja azt a közmunkát. Tegnap a gyár meg-

bizottság érintkezést keresett a városi mérnöki hivattal, azonban az újabb pályázat kiírásáról ninesen szó. Legnagyobb is nem olyan formában, mint legutóbb.

A temesvári mezőgazdasági kamara tegnap miniszteri rendeletet kapott, amely a kamara elnökét és igazgatóságát felfüggeszti. A felfüggesztés okáról a rendelet nem emlékezik meg. A mezőgazdasági kamarát július 15-re közgyűlésre hívták össze, amelyen az elnököt és igazgatóságát választanák.

A Polgári Takarékpénztár közgyűlése e hó 22-én lesz. A bank, melynek hirtelen és váratlan összeomlása tavaly oly sok szenvedélyes vitát provokált, mérlegében két és negyed millió lei veszteséget mutat ki, amiben csak a tavalyi üzleti veszteség foglalatik. A 25 millió lei részvénytőke, 12 millió lei tartaléktőke és egyéb passzívák természetesen külön számlán szerepelnek.

Cristea temesvári vezérfelügyelő a bécsi tárgyalásokon. A román-osztrák kereskedelmi szerződés megkötésére irányuló tárgyalások ma, kedden kezdődnek. A tárgyalások színhelye Bécs. A román bizottság elnöke P o p e s c u Cesar ipari és kereskedelemügyi vezérigazgató, míg a bizottságban helyet foglal Cristea Tibor dr. temesvári állategészségügyi vezérfelügyelő is. Cristeának jelentős szerepe volt a berlini gazdasági tárgyalások során és a Bécsben lefolytatandó tárgyalások alkalmával is az ő javaslata alapján indulnak meg az állatekszportra vonatkozó tárgyalások.

Csinos kis intézet lehetett. Az Aradi Hitelbank és Takarékpénztár — mint ismeretes — esődöt kért maga ellen. A bank igazgatója Aradról még a esődkerés előtt megszökött, az egyik betétes pedig tegnap az aradi ügyészségen büntető feljelentést tett, mert megállapítást nyert, hogy a bank ebben az évben nem vezetett üzleti könyveket és ezért a megszökött igazgató helyett a bank igazgatóját vonják felelősségre. L ö c s Rezső dr. esődötmegegondnok a vagyon leltározása alkalmával a pénztárban mindössze ötven leit talált.

Temesvár és Nagyvárad között rossz a telefont. A Temesvári Kereskedők Egyesülete, a Lloyd Társulat, a temesvári ipari munkaadók szövetsége közös beadványt intézett a temesvári telefonigazgatósághoz és kéri, hogy a hetek óta rossz és használhatatlan telefonvonalat Temesvár és Nagyvárad között sürgősen javítsa ki, mert tarthatatlan, hogy a két kereskedelmi géopont között ne lehessen telefonon érintkezni. J o n e s c u temesvári postaigazgató, akinek készsége elismert, azon fáradozik, hogy Temesvár és Nagyvárad között teljesen új telefonvonalat építsenek.

Magyarország új kölesőne. Budapesti jelentés szerint Magyarországon a Nemzeti Bank által forgalomba hozandó kincstári jegyek révén száznegyven millió pengős kölesőn kerül kibocsátásra. A kincstári jegyek egy részét átveszi a Nemzetközi Fizetések Bankja. A kölesőnt elsősorban a mezőgazdaság és az ipar felsegítésére fordítják.

Gabonáruk magánárfolyama a következő: bányási régi buza 300 lei, tengeri 270 lei, árpa 235 lei, repce 550 lei, új buza 285 lei száz kilónként. Az irányzat a buzában tartózkodik.

A próhirdetéseik

Alkalmazás

Rikkancsok
magas jutalékkal felvételnek. Jelentkezni d. e. a lap kiadóhivatalában.

Gyönyörű antik vitrin, játékasztal, varrósasztal lyralábbal, féc-illár, fara gott török garnitúra, be-rakott szekretár és szek-rény, krédenc olcsón eladó **Sternbergnél, Mercy-utca.** (1199)

Allást keres

Házvezetőnői
állást keres jobb nő, idősebb házaspárnál vagy magányos urnál. IV. József tér 10. Lengyel. (1903)

Lakás

Kertes lakás
2-3 szobával, teljesen modern dug. esetleg nov. 1-ére bérbé kereksek. Cimeket a kiadóba kérek. (1674)

Perzsa szőnyeg
3x4 eredeti keleti, gyönyörű szép, olcsón eladó. Egy gyűjtemény miniatűr vetünk, igen olcsón áruljuk. **Sternberg, Merci u.** (1198)

Kiadó
Dózsa-tér sarkán élelmiszer üzletnek, vagy más üzletnek, raktárnak, vagy kisebb üzemnek kiválóan alkalmas pinchehelyiség lakással együtt. Érdeklődni telefon 15-30 és 22-30. (1821)

Azonnal kiadó
a Küttl-téren 2 butorozott utcai szoba, külön konyha, élelmskamra és fürdőszoba használattal. Cim a kiadóban. (1893)

Eladó
4 karosszék. II., Vadászerdei-ut 11e. Uj szám 60. (600)

Modern
három szobás utcai lakás a Fő utca 33. sz. alatt augusztus 1-ére kiadó. Bővebbet II., Vécsey-u. 2. II. 8. alatt (1898)

Kisebb modern
üzlethelyiség a Gyárvaros legforgalmasabb helyén augusztusra kiadó. Bővebbet II., Vécsey-u. 2. II. 8. (1899)

Kertes lakások
2 szobás modern lakás, 2 szobás udvari teljesen átfestve és mázolja augusztus 1-ére kiadó. III., Rezső-utca 19. (1902)

Különféle

Előrehaladott szezon miatt 1931 rakettek és labdák olcsón kaphatók **Sternbergnél, Mercy-utca.** (1200)

931-es teniszrakettek és labdák béretek. Gyári áron kaphatók **Káldor** sportszaküzletben, Szentgyörgy-tér.

Gyümölestulajdonosok
és vendéglősök jutányosan igénybevehetik a Temesvár-Gyárvaros, Nagykereszt u. 28. sz. alatt lévő pálmakaféüzemet. (1901)

Felszólítom
azon fekete embert, aki pénteken délután a Palace kávéházban a székre tett kabátom zsebéből kilopta a pénztárcámat, a pénz megtartása mellett származtassa azt vissza, a benne lévő okmányokkal együtt. Címemet tudhatja, mert az okmányokból az kintünk. (1905)

A hadvezér

Irta: Zádor Jenő

I.
Holz Kristóf főhadnagy egész testében reszketett, amikor a postahivatalból kilépett. Sűrűn és kérérlhetetlenül szitált az eső a külvárosi utca kövezetére és Holz niába hajtotta fel köpenye gallérját, hiába huzta kezét kabátujjába, úgy érezte, a nyirkosság csontjáiig hatol. Türelhetetlenül fázott s szinte rohanva keresett valami menedéket, kávéházat, vagy vendéglőt. Aztán hirtelen előtötte a forróság: ráeszmélt, hogy mi van mögötte, ráeszmélt az elmúlt hónapok vergődésére s felrémült előtte ködösen, elomlón az is, ami még jöhet.

II.
Egy éve talán, hogy először ötlött eszébe valami ilyesféle. Akkor Troppauban állomásozott. Éjfél tájban csendes, kihalt kávéházban azzal üzte az unalmát, hogy a rangnévsort tanulmányozta. Negyedóráig lapozta a testes kötetet, forgatta elől-hátul, rájött arra, hogy milyen érdekes olvasmány. Aztán hirtelen mély lehangoltság vett erőt rajta. Nyitva fekiúdt előtte a könyv, a sűrűn telenyomott oldalon ott olvashatta saját nevét is. „Holz, Kristoph Ob!“. És előtte tíz másik név. Gépiesen futott végig a névsoron: Reiter, Sombart, Deutsch, Arendt, Negri, Popovics, Dukay, Akimovics, Zeltner, Duschek... Reiter, Sombart, Deutsch...

III.
Reiter, Sombart, Deutsch... Talán huszadszor ismételte magában a névsort. Most érezte csak, mennyire gyűlöli ezt a könyvet, féktelen, engesztelhetetlen gyűlölettel... Reiter, Sombart, Deutsch... Ez a névsor — most érezte csak igazán — a börtönfal, amely elzárja előle a levegőt, az érvényesülést, a világot! Reiter, Sombart, Deutsch... Mind előtte vannak rangban, be kell várni mindnek az előléptetését, miattuk nem juthat előre, miattuk nem érvényesülhet. Összel hívják be a vezérkariakat a hadiiskolába. Onnan nyílik az érvényesülés útja. Nekí is megvan hozzá a képessége, a minősítése is. Ide is fogják valamikor vezényelni. De mikor? Ha a rangsor szerint sor kerül rá. Majd hét-nyolc év múlva. Hét-nyolc év múlva. Lázasan számolgatni kezdett. Most huszonnvöle éves. Mire bejuthat a tanfolyamba, közelebb lesz a negvenhez, mint a harminchez. Most huszonnvöle éves. Tele nagyszerű erővel, készséggel, ép a teste, erősek az idegei. Tudta, érezte, hogy most, amíg az évek, a gondok, a küzdelem még meg nem őrlik, most tudna hadiakat vezetni, most acélos erővel, friss invencióval intézni a csaták sorsát, mint a korszikai hadnagy. De őt a rangsor... A rangsort nem lehet megkerülni, a rangsort nem lehet áttörni...

IV.
Ettől kezdve soha egy pillanat-Kitervelt mindent, fel-

ra nem hagyta el a gondolat. Akár szolgálatában volt, akár otthon, kopott, szegényes, rideg lakásában, mindig ezzel toglalkozott. A könyvet latta maga előtt, azt a két nyomtatott oldalt. Tíz nevet.

Egy napon eszébe jutott, hogyha valamelyik meghalna a tíz közül, ő mindgyárt előbbre kerülne. Ha ketten halnának meg, egy teljes évet nyerne. Egy teljes évet.

Vad és kegyetlen képek elevednek meg fantáziájában. Ha pestis törne ki... egyszerre hatan is elhullának ellenségei közül. Mert most már úgy érezte, ellensége mindegyik, személyes ellensége.

A véletlen... a szerencse... Ha kedvezne. Tudta, hogy a tíz közül az egyik tuberkulotikus. Az talán egy-két év alatt... A Sombart szenvedélyes urlovas. Egyszer talán a vizesároknál... Aztán annyi vasuti katasztrófa történik. Ha az ujságban azt olvasná, hogy valamelyik... Vagy talán nem is egy. Hisz olyan könnyen megtörténhetik, hogy ilyen vonaton ketten is utaznak közülük.

A véletlent játszatta, de ha nem is merte még magának bevallani, már másra gondolt. Minek a véletlenre bízni? Háromnak, négynek... nem, legalább hatnak el kell tűnnie az utjából. Néhány hét alatt már hozzászokott ehhez a gondolat-hoz. És megkezdte a kitervelést. Postacsomagokat fog küldeni halálhozó édességekkel. Kémiai könyveket tanulmányozott, toxinokkal kísérletezett. Aztán a csatások, csuf novemberi délelőttön elküldte az első csomagot.

V.
Az ünnepi szónok befejezte a beszédét s a szobornál lehullott a lepel. Félix főherceg bronzmása ott esillogott hivalkodva a napfényben. A nagy nap véget ért, az ünneplők tolongva távoztak. Holz altábornagy farkasszemet nézett a szoborral, aztán kocsi-ra szállt ő is. Maga sem tudta miért, felesége, kislánya jutott eszébe, őket akarja felkeresni a temetőben.

Lassan, elgondolkozva haladt a sirok közt. A virágos hantok közt már tudta, hogy nem a két családi sirhoz jött ki, nem azokat keresi, hanem azt a másikat. A szürke obeliszket, amelyen csak ennyi áll: Joseph Arendt — Oblt. — 1884—1912.

Ott állt a sir mellett... Arendt. Az egyik a hat közül. Nem ismer-te. Nem is látta soha, csak azután arcképét valami illusztrált lapban. Itt fekszik lent két méternyire. Szétesett, szertemállott, elkorhadt. Itt fekszik már husz éve. Fialaton távozott. Talán tele volt életkedvvel, erővel, örömmel. De meg kellett halnia.

Meg kellett halnia? Miért?... „Utamban állt“ — gondolta Holz altábornagy, de rögtön hevesen tiltakozott is. És kavargotak, felzudultak, csatáztak a gondolatai. Ölt. Ölt, hogy előre jusson. Hogy megkapja azt a szerepet, ami meg-

illette. Megölt hat embert, hogy hadvezér lehessen. Jött a háboru... Ott állt az operációs osztály élén. tett mindent egy lapra. Az áttörés! Ha nem sikerült volna, katasztrófa. De sikerült. Eldöntötte a küzdelmet. Véget vetett a háborunak, öldöklésnek, megmentette az országot. És aztán... Félix főherceg, a győző.

Hát ezért ölt. Félix főherceget. Öt kellett meghalnia annak, aki itt a lába alatt porlad. Dicsőség, hír, vagyon: elérhetetlen távolságba tüntek már rég.

Fáradtan, de értelmesség nélkül gondolta végig ezt Holz altábornagy. Aztán balkezével csendesen kigombolta zubbonyát és csontos-ujjaival kitapogatott egy alkalmas-pontot a harmadik és negyedik borda közt.

Adás-vétel

Zongora
jó állapotban jutányos áron eladó Cim a kiadóban. (1682)

Rakettet
használtat veszek, régít új rakettekkel előnyösen becserelek. Friss labdák olcsón **Sternbergnél.** (1201)

Butorok

keményfahálószerbák 12.000 leltől, cinyófaszerbák 5500 leltől, valamint egyes butordarabok olcsón csakis

R. WINKLER-nél
kaphatók. Gyárvaros 2. villamos végállomás. Béjárt Építőudvar-utca.

Kis családi ház
olcsón eladó. Vörös csárda 79. (1904)

Motorkerékpár
500 ccm. N. S. U. keveset használt olcsón eladó, bővebbet Resch Ferenc Temesvár, I., Mercy-utca 4. (1900)

HIRDETMEY.

Likvidáció folytán eladás alá kerül egy teljes üzleti berendezés, továbbá 20 pár férfi, 584 pár női, 90 pár gyermek, és 150 pár házi, hó és sár-cipő. Összesen 844 pár cipő, amely a legtöbbet ígérőnek készpénzért eladatik. Az eladás alá kerülő cipők leltárjegyzéke megtekinthető délután 4-6 között alulírott irodájában, ahová az eziránti vételi ajánlatok legkésőbb f. év július 11 délelőtt 12 óráig benyújtandók, amely alkalommal az ajánlati összeg 10 százaléka vádiumként készpénzben lefizetendő.

Mindennemű illetek vevőt terhelik.

Egyéb felvilágosítással szolgál alulírott Dr. Steiner Béla ügyvéd, I., Bul. Regele Ferdinand No. 2.

Dr. Steiner Béla, ügyvéd
Timisoara I., Bul. Regele Ferdinand 2.

Állást keres

tegyen közé egy apróhirdetést a DÉLI HIRLAP-ban

10 leiert